

شورای گفتگوی
Public Private Dialogue

گزارش جلسه کمیته مشاغل سخت و زیان آور

اولین جلسه	تاریخ جلسه:	ساعت شروع:	ساعت خاتمه:	محل نشست:
	۹۵/۰۹/۱۴	۱۰:۳۰	۱۲:۳۰	اتاق بازرگانی زنجان

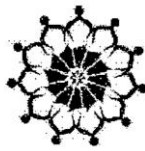
دستور جلسه

- ۱- بررسی ضعف ها و کاستی ها در قانون مشاغل سخت و زیان آور و یا در مراحل اجرای آن
- ۲- بررسی بخشنامه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در ارتباط با مشاغل سخت و زیان آور (به شماره ۱۰۷۲۶۴ مورخ ۹۵/۶/۱۳)

پیش از دستور جلسه:

جناب آقای دکتر عصفوری معاونت محترم هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منابع استانداری زنجان

- ایشان ضمن عرض خوش آمدگویی خدمت میهمانان محترم در ابتدا به مصوبه بیست و هفتمین جلسه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی در ارتباط با موضوع مشاغل سخت و زیان آور مبنی بر بررسی کامل این قانون از سوی سه سازمان تامین اجتماعی، اداره کار تعاون و رفاه اجتماعی و دانشگاه علوم پزشکی با محوریت استانداری و حضور اتاق بازرگانی به عنوان بخش خصوصی اشاره نمودند. ایشان با اشاره به این موضوع که هم از سوی کارفرمایان و هم از طرف کارگران مشکلات متعددی عنوان میگردد، تاکید نمودند که این موضوع برای سازمان تامین اجتماعی و اداره کار نیز ایجاد مشکلات فراوانی نموده است.

مشروح مذاکرات

جناب آقای دکتر غریوی مدیر کل محترم اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی

– در ابتدا با اشاره به این که قانون بازنشستگی مشاغل سخت و زیان آور با اهدافی مانند بهسازی نیروی انسانی، ارتقاء بهره وری در واحدهای تولیدی با استخدام نیروی کار جدید، خلق فرصت های شغلی جدید، کاهش هزینه های درمانی تامین اجتماعی، اصلاح ساختار واحدهای تولیدی و ... تصویب گردید. همچنین اشاره گردید در بررسی هایی که در اداره کار صورت گرفته است، ایرادی در این قانون دیده نشده ولی به لحاظ نحوه اجرای قانون مشکلاتی وجود دارد و افراد وظیفه خود را به درستی انجام نمی دهند.

– همانطور که اشاره شد یکی از اهداف اصلی قانون مشاغل سخت و زیان آور اصلاح ساختار واحدهای تولیدی می باشد و در ارتباط با مشاغل گروه الف که با بکارگیری تمهیدات فنی، مهندسی، بهداشتی، ایمنی و ... میتوان صفت سخت و زیان آور را از آن شغل کاهش یا حذف نمود ولی قانون به گونه ایی است که کارفرما میتواند ظرف مدت ۲ سال صفت سخت و زیان آوری را در واحد تولیدی خود اصلاح کند. ولی عمده ترین مشکل موجود در ارتباط با همین موضوع میباشد که این موضوع به کارفرمایان ابلاغ نمی گردد.

– در مکاتباتی که اخیرا با دانشگاه علوم پزشکی انجام شده است مقرر گردید یک نماینده از سوی این سازمان معرفی گردد تا چنانچه کارفرمایان ظرف مدت ۲ سال به اصلاح صفت سختی در واحد تولیدی خود اقدام ننموده اند، ارزیابی مشترکی توسط کارشناسان اداره کار و مرکز بهداشت انجام گیرد و نتیجه این کارشناسی به کمیته بدوی گزارش گردد تا این کمیته طبق اختیارات خود نسبت به برخورد با این کارفرمایان اقدامات لازم را انجام دهد.

جناب آقای مهندس علیاری مدیر کل محترم سازمان تامین اجتماعی استان زنجان

– متأسفانه آمار بازنشستگی مشاغل سخت و زیان آور بسیار بالا بوده و به ۵۳۰۰ نفر رسیده است. در حالیکه بازنشستگان این قانون قبل از ابلاغ استفساریه د رسال ۹۰ به تعداد ۱۵۰_۱۰۰ نفر در استان بود. ضمن اینکه نیروهای ماهر و متخصص از چرخه کار خارج می شوند، زمینه اشتغال برای نیروی کار جدید نیز در حال نابودی می باشد.

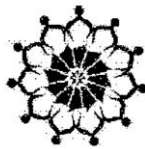
در گذشته قانون مشاغل سخت و زیان آور به این گونه ایی بود که واحدهای تولیدی ارزیابی و قسمت هایی از آن واحدها که مشمول صفت سخت و زیان آور میگردد، شناسایی شده و تنها نیروهای شاغل در همان بخش ها امکان استفاده از این قانون را داشتند. سپس در سال ۹۰ با ابلاغ استفساریه مقرر گردید هر درخواست به صورت مجزا مورد بررسی قرار گرفته و درخواست کنندگان جدای از واحد تولیدی درخواست خود را مبنی بر بازنشستگی زودتر از موعد توسط این قانون ارائه نمایند. که این موضوع سبب افزایش تعداد افراد بازنشسته در طی سالهای اخیر گردیده است.

– با توجه به اینکه گروه شغلی (ب)، که شامل مشاغلی میگردد که غیرقابل اصلاح می باشند، تنها ۲٪ از بازنشستگی های زودتر از موعد را شامل میگردد و ۹۸٪ این بازنشستگی ها گروه شغلی (الف)، مشاغلی که قابل اصلاح می باشند، را در بر میگیرد، از اعضا محترم کمیته های مشاغل سخت و زیان آور درخواست گردید تا با دید واقع بینانه نسبت به این موضوع زمینه جهت حذف و کاهش انتظارات کارگران ایجاد گردد (در صورت انطباق رای با واقعیت)

– اصلی ترین مشکل در ارتباط با مشاغل سخت و زیان آور عدم اعلام درست عناوین شغلی از سوی کارگر می باشد که عنوان شغلی مورد ادعا کارگر و ماهیت اصلی آن شغل در حقیقت (لیست کارفرمایان) مغایرت داشته، که این موضوع با همکاری علوم پزشکی تا حدودی رفع گردیده و مقرر گردید از این پس تنها عناوین شغلی اعلام شده از سوی سازمان تامین اجتماعی مورد بررسی قرار گیرد.

– همچنین از دانشگاه علوم پزشکی درخواست گردید نسبت به نظارت دقیقتر و بهتر کارشناسان ارزیاب در واحدهای تولیدی (که در حال حاضر به شرکت های خصوصی واگذار گردیده است) اقدام نماید.

– اکثر کارفرمایان از مشمول شدن واحدهای تولیدی خود در این قانون، مراجعه کارشناسان ارزیاب و نظر بازرسی در واحد بی اطلاع بوده لذا ایجاد یک وحدت رویه و اظهار نظر جمعی همکاران و کارشناسان بهداشت مد نظر ایشان میباشد. همچنین الزام مهر و امضاء کارفرمایان در

گزارشات بازرسی دیده می شود.

- با توجه به ارائه مهلت دوساله به کارفرمایان جهت اعمال اقدامات اصلاحی موضوع آئین نامه اجرایی مشاغل سخت و زیان آور این مهم در استان و همچنین از نظر کارفرمایان نادیده گرفته می شود. چنانچه در مدت دوسال اقدام اصلاحی از سوی کارفرمایان صورت نگیرد، ایشان مکلف اند حقوق و مزایای کارگر را به مدت ۱۰ سال پرداخت نمایند.
- همچنین با توجه به ماده ۳ آئین نامه مربوطه پس از پایان مهلت مقرر می بایست بازرسی مجدد از واحدهای تولیدی به جهت سنجش وضعیت سختی و زیان آوری صورت پذیرد که این نیز در اکثر موارد انجام نگرفته است.

جناب آقای مهندس امیدوار معاونت محترم روابط کار اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی

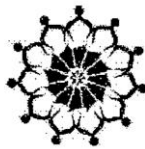
- کلیه آرا در کمیته های مشاغل سخت و زیان آور مستند به آلاینده سنجی ها بوده و مطابق با آنها اعلام نظر می گردد. در حال حاضر مشکلی اصلی عدم اعلام درست عناوین شغلی است که بتوان رای قطعی منطبق با واقعیت صادر نمود.
- بسیاری از کارفرمایان از مراجع کارشناسان و بازرسان آلاینده سنجی بی اطلاع بوده اند این در حالی است که تمامی بازرسان با هماهنگی قبلی و کسب اجازه قادر به ورود به واحد تولیدی می باشند. درخواست گردید تیم بازرسان افزون بر نماینده دستگاهها از نظر فرد یا متصدی واجد شرایط واحد تولیدی نیز در بازرسی بهره گیرد.
- در استان تنها سه شرکت تمهیدات اصلاحی جهت حذف صفت سخت و زیان آور متعاقب گزارشات بازرسی اعمال نموده اند و سایر واحدهای تولیدی ضمن اطلاع از گزارشات بازرسی مبنی بر سخت و زیان آوری هیچگونه اقدامی نکرده اند.

جناب آقای دکتر صائینی معاونت محترم بهداشت و درمان دانشگاه علوم پزشکی زنجان

- واحدهای تولیدی به واسطه عدم توجه و اهمیت موضوعی به مشاغل سخت و زیان آور از ورود کارشناسان بازرسی ممانعت نموده اما برخی نیز همکاری لازم را داشته اند.
- عناوین شغلی از دیگر مشکلات مطرحه در این زمینه می باشد. در بسیاری از موارد تیم کارشناسی بر اساس عنوان شغلی اعلام شده از سوی کارگر به جمع آوری مستندات پرداخته و سرانجام شاهد عدم تایید از سوی تأمین اجتماعی میگردد. بر همین اساس مقرر گردید ابتدا عناوین شغلی تعیین و سپس اقدامات کارشناسی آغاز گردد. در صورت عدم درج عنوان شغلی در فرم درخواست بی شک از دستور کار خارج می گردد.
- در خصوص مبحث آلاینده سنجی که در دو گروه قابل سنجش و غیرقابل سنجش طبقه بندی می شوند حضور کارشناسان اداره کار نیز در فرایند بازرسی موضوع مهمی می باشد.
- اثبات میزان حضور نیروهای کاری و استمرار آن (به مدت ۶ ساعت) در واحدهای سخت و زیان آور یکی از عوامل مهم در فرایند بازرسی می باشد که با کارشناسان اداره کار و مرکز بهداشت قابل تشخیص و پیگیری است.
- انتخاب شرکت های همکار دانشگاه جهت آلاینده سنجی که در حال حاضر از سوی خود کارفرمایان معرفی می گردد مشکلاتی را جهت راستی آزمایی در گزارشات ایجاد نموده است. در صورت هرگونه اختلاف و شبهه در گزارشات شرکت های مذکور دانشگاه و مرکز بهداشت نیز به طور مستقل جهت بازرسی مجدد اقدام می نمایند.

سرکار خانم حسنی کارشناس محترم بهداشت حرفه ای دانشگاه علوم پزشکی زنجان

- اقدامات متعددی جهت کنترل عوامل سختی زا از سوی دانشگاه علوم پزشکی و مرکز بهداشت استان صورت گرفته است این در حالی است که استقبال شایسته ایی از سوی کارفرمایان دیده نمی شود.
- در حال حاضر زمان مقرر جهت مراجعه و آلاینده سنجی شرکت ها از قبل به مراکز بهداشت اعلام گردیده که این معاونت عینا مراتب را به مراکز بهداشت شهرستانها جهت هماهنگی حضور نماینده در طول زمان بازرسی اعلام میدارد. حضور نماینده کارفرمایی و کارگری در این

بازدید الزامی میباشد.

جناب آقای مقدم فرد نائب رئیس محترم اتاق بازرگانی و ریاست کمیسیون صنعت اتاق

- ضمن عرض خیر مقدم و قدردانی و قبول زحمت جهت شرکت در جلسه خدمت میهمانان محترم و علی الاخصوس جناب آقای دکتر عصفوری لازم به ذکر است که کارگر و کارفرما مکمل همدیگر در واحدهای تولیدی می باشند ولی این امر همچنان در کشور ما مورد توجه قرار نگرفته و همواره بر این باور می باشیم که کارفرما سبب ظلم به کارگر می باشد.

- لزوم ایجاد وحدت رویه و جلوگیری از اقدامات فردی موضوع این قانون مهم بوده و می بایست دستور کار مشخص و مشترکی برای سازمانهای مرتبط تعیین گردد.

- با توجه به اینکه مهلت دوساله جهت اصلاح و حذف صفت با تاریخ مشخص به کارفرمایان اعلام نمیگردد، آراء نهایی پیش از پایان مهلت اصلاح به کمیته ارائه می گردد. بر اساس آئین نامه اجرایی کارهای سخت و زیان آور کارشناسان بهداشت مکلف اند پس از پایان زمان مقرر دوساله بازرسی مجدد جهت سنجش وضعیت انجام داده و همچنین در طول مدت دوسال نیز به صورت ادواری هر ۶ ماه یکبار مراتب را به کارفرمایان ابلاغ و یادآوری نمایند.

- بر اساس آمار و اطلاعات ارائه شده در کشور و همچنین منابع بین المللی در حال حاضر راندمان نیروهای کار در کشور در بخش های تولیدی، خدماتی و صنعتی به میزان میانگین ۲۰_۳۰٪ اعلام گردیده است. در پی آن استمرار مشاغل سخت و زیان آور و میزان حضور نیروی کار با چالش مواجه است و در تقابل معنایی است. لذا تعیین زمان دقیق حضور یک کارگر در ایستگاه کاری با صفت سخت و زیان آور مطابق با نرخ بهره وری آن شخص صورت گیرد.

جناب آقای اشرفی معاونت محترم هماهنگی امور اقتصادی استانداری زنجان

- پیش از آنکه به نحوه اجرای قانون برسیم میبایست دید روشنی از متن قانون ایجاد گردد. در بحث کلی درست و یا نادرست بودن قانون و مواد آن اختلاف نظر موجود است. عده ای بر این باورند که قانون به درستی تعریف نگردیده است و عده ای بدون تمرکز بر چارچوب درستی و یا نادرستی آن تنها موضوع اجرای آن را چه در حالت درست بودن و چه در حالت نادرست بودن آن مدنظر قرار دادند. در گام اول می بایست تعیین گردد آیا قانون مورد تایید می باشد یا نه. در صورت عدم تایید شایان است که پیشنهادات و راههای کاربردی در غالب پیشنهادات استانی به معاونت ریاست جمهوری و متعاقب آن به مرکز اصلاح قوانین مجلس ارائه گردد. هدف اصلی این جمع نه به چالش کشیدن قانون بلکه به صورت کاربردی تصمیم سازی و یا تصمیم گیری گردد.

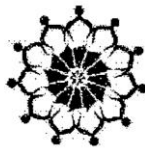
جناب آقای دکتر عصفوری معاونت محترم هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منابع استانداری

- لحضور نمایندگان تامین اجتماعی و اداره کار در کنار کارشناسان مرکز بهداشت و نمایندگان کارفرمایان و کارگران الزامی می باشد.

- تعیین چارت سازمانی واحداً ذکر عناوین شغلی می تواند در جلوگیری از بروز چالش های بعدی کارساز باشد.

- حضور تمام اعضاء در جلسات کمیته مشاغل سخت و زیان آور الزامی بوده و حق رای برای هریک از اعضاء لحاظ گردد.

- همچنین خروج نیروی کار و متعاقب آن اشتغال غیرقانونی در موقعیت دیگر عاملی در راستای از بین رفتن زمینه اشتغال برای جویندگان کارامری مهم می باشد.

شورای گفتگوی
Public Private Dialogue

مصوبات

- مقرر گردید زین پس جلسات بدوی و تشخیص مشاغل سخت و زیان آور با حضور تمامی اعضاء برگزار گردیده و تمامی اعضاء ملزم به حضور در تمامی جلسات می باشند.

- مقرر گردید زین پس به همراه کارشناسان اداره بهداشت، نمایندگان از سوی سازمان تامین اجتماعی و اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی نیز در زمان بازرسی از واحدها حضور داشته باشند.

- مقرر گردید به سازمان صنعت، معدن و تجارت استان ابلاغ گردد که زین پس در زمان اخذ مجوز پروانه بهره برداری واحد تولیدی حتما چارت سازمانی واحد را نیز دریافت نمایند و اختیاری نیز به کارفرما داده شود تا زمانی که نیاز بود کارفرما بتواند چارت سازمانی خود را تغییر دهد.

اسامی اعضای حاضر در جلسه

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت
۱	دکتر عصفوری	معاونت هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منابع استانداری زنجان
۲	محمد تقی مقدم فرد	نائب رئیس اتاق بازرگانی و ریاست کمیسیون صنعت اتاق
۳	مسعود علیاری	مدیر کل سازمان تامین اجتماعی استان زنجان
۴	احمد غریبی	مدیر کل اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی
۵	محمد رضا صائینی	معاونت بهداشت و درمان دانشگاه علوم پزشکی زنجان
۶	حسین اشرفی	معاونت هماهنگی امور اقتصادی استانداری زنجان
۷	هومن امیدوار	معاونت روابط کار اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی
۸	زهرا حسینی	کارشناس بهداشت حرفه ایی دانشگاه علوم پزشکی زنجان
۹	محمدعلی پیری	کارشناس مستمری سازمان تامین اجتماعی استان زنجان